

відповідальності підприємств [3]. Таким чином, менеджмент міжнародних проєктів з розширення європейських ринків є складною багатовимірною системою, яка потребує інтеграції стратегічного бачення, адаптивності, високого рівня професійної компетентності та використання сучасних управлінських інструментів. Обґрунтовано, що застосування комплексного підходу до управління міжнародними проєктами дозволяє підвищити результативність виходу підприємств на європейські ринки та забезпечити їх довгострокову конкурентоспроможність.

Список використаних джерел:

1. Латишева О. В. Сучасний інструментарій проєктного менеджменту та управління змінами для успішної реалізації проєктів та програм сталого розвитку промислового комплексу України. *Економічний вісник Донбасу*. 2025. № 1(79). С. 63-68. [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2025-1\(79\)-63-68](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2025-1(79)-63-68).
2. Шишковський С., Аблязізов І., Суховаров-Жорновий Я. Особливості управління міжнародними проєктами. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-142>.
3. Джур О., Балачіна Є. Особливості застосування стандартів Зеленої Угоди на Українських підприємствах. *Економіка та суспільство*, (69). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-25>.

Корженко М. Д., канд. екон. наук Скрипник Н. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ KAIZEN-COSTING ДЛЯ БЕЗПЕРЕРВНОГО ЗНИЖЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ НА ЕТАПІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ

У сучасних умовах господарювання підприємства функціонують у середовищі жорсткої конкуренції, швидких технологічних змін та постійного зростання вимог до ефективності використання ресурсів. У таких умовах особливого значення набуває впровадження сучасних методів управління витратами, які дозволяють не лише контролювати їх рівень, але й забезпечувати поступове зниження у процесі виробничої діяльності. Одним із таких підходів є метод kaizen-costing, який базується на концепції безперервного вдосконалення виробничих процесів.

Концепція kaizen-costing сформувалася в японській управлінській практиці та є складовою ширшої філософії Kaizen, яка передбачає систематичне впровадження невеликих, але постійних покращень у діяльності підприємства. У сфері управління витратами цей підхід орієнтований на поетапне зниження витрат у процесі виробництва шляхом оптимізації технологічних операцій, раціонального використання ресурсів та підвищення ефективності організації праці [1].

На відміну від традиційних систем управління витратами, що здебільшого спрямовані на контроль відхилень від встановлених стандартів, kaizen-costing орієнтується на постійне вдосконалення виробничих процесів і систематичне зменшення витрат безпосередньо на етапі виготовлення продукції. Такий підхід передбачає регулярний аналіз виробничих операцій, виявлення втрат ресурсів та пошук внутрішніх резервів підвищення ефективності діяльності підприємства [2]. Важливою особливістю kaizen-costing є залучення працівників різних рівнів управління до процесу вдосконалення виробничої діяльності. У межах цієї концепції кожен працівник може брати участь у виявленні неефективних елементів виробничого процесу та пропонувати шляхи їх усунення. Такий підхід сприяє формуванню корпоративної культури безперервного розвитку та підвищує ефективність управління виробничими процесами [3].

Дослідники також відзначають, що kaizen-costing часто застосовується разом із методом target costing, оскільки ці підходи доповнюють один одного на різних етапах життєвого циклу продукції. Якщо target costing використовується на стадії проектування продукту з метою визначення допустимого рівня витрат, то kaizen-costing застосовується на етапі виробництва для подальшого поступового зниження фактичної собівартості продукції [4]. Як видно з табл. 1, ключова відмінність методу kaizen-costing полягає у його орієнтації на безперервне вдосконалення виробничих процесів. Якщо традиційні методи управління витратами здебільшого спрямовані на контроль вже сформованих витрат, то kaizen-costing орієнтований на їх поступове скорочення шляхом оптимізації виробничих операцій. Завдяки цьому підприємства отримують можливість підвищити ефективність використання ресурсів та забезпечити стабільне зростання продуктивності праці.

Порівняння Kaizen-costing і традиційного підходу управління витратами

Критерій	Kaizen-costing	Традиційний підхід
Основна мета	Постійне зниження витрат шляхом безперервних покращень	Контроль витрат відповідно до встановлених стандартів
Характер змін	Невеликі, поступові вдосконалення виробничих процесів	Періодичні зміни після аналізу відхилень
Участь персоналу	Активна участь працівників усіх рівнів	Основні рішення приймає керівництво
Орієнтація управління	Орієнтація на процес та його вдосконалення	Орієнтація на фінансові результати
Період зниження витрат	Постійно протягом виробничого процесу	Переважно під час планування та бюджетування

Джерело: складено на основі [3]

Отже, метод kaizen-costing є ефективним інструментом управління витратами, який базується на принципі безперервного вдосконалення виробничих процесів. Його застосування дозволяє підприємствам поступово знижувати витрати, оптимізувати використання ресурсів та підвищувати ефективність виробничої діяльності. Особливістю цього підходу є активна участь персоналу у процесі вдосконалення діяльності підприємства, що сприяє формуванню культури постійного розвитку та інновацій. У сучасних умовах господарювання впровадження kaizen-costing може стати важливим фактором підвищення конкурентоспроможності підприємств.

Список використаних джерел:

1. Biadacz R. Application of Kaizen and Kaizen Costing in SMEs. *Production Engineering Archives*. 2024. URL: <https://reference-global.com/article/10.30657/pea.2024.30.2>.
2. Gupta A. Kaizen Costing: A System of Cost Reduction Through Continuous Improvement. *International Journal of Research in Engineering, Science and Management*. 2021. URL: <https://journal.ijresm.com/index.php/ijresm/article/view/568>.
3. Kaizen Costing. StudySmarter. URL: <https://www.studysmarter.co.uk/explanations/business-studies/accounting/kaizen-costing/>
4. Reichling P., Tkachova N., Tkachov M. Formation of production cost by the methods of Target costing and Kaizen costing and their impact on enterprise efficiency. *Technology Audit and Production Reserves*. 2025. URL: <https://journals.uran.ua/tarp/article/view/323949>.